

ROERKERKNIEUWS IN DE GOEDE WEEK

editie 149 (1 april 2023) – www.roerkerken.nl

Inleiding

Sinds Corona heeft niet alleen het kerkelijk leven er last van: 'krimp'. Iets wat gewoonte was, is ineens geen gewoonte meer. Sinds Corona is ook het maatschappelijk leven meer 'naar binnen gekeerd'. *"Aan de ene kant zien we dat mensen het fijn vinden om weer onder de mensen te zijn. Er worden weer feesten en festivals georganiseerd. Maar zodra het om zwaardere dingen gaat, bijvoorbeeld ook toneel en theater, dan zien we in onze samenleving een enorme afname"*. Deze tendens signaleert Jeroen Brenninkmeijer, voorzitter van het Gezelschap van de Stille Omgang, het Gezelschap dat ieder jaar tekent voor de organisatie van deze bijzondere bedevaart naar Amsterdam, waarin in 1345 een sacramentswonder plaatsvond (zie Roerkerknieuws 145). Dit jaar werd de Stille Omgang weer voor het eerst sinds 2019 gelopen. Het aantal bedevaartgangers was echter beduidend minder en ook liepen er meer pelgrims op individuele basis mee (KN). De door Brenninkmeijer gesignaleerde tendens, waar we binnen de Kerk al langer last van hadden, doet zich sinds Corona, maar vooral ook na Corona dus ook buiten de Kerk gevoelen, met alle gevolgen van dien: verenigingen die opgeheven of samengevoegd worden, tradities die dreigen te verdwijnen. Een veranderende tijd vraagt ook om een veranderend omgaan met dingen die altijd vanzelfsprekend waren. Brenninkmeijer heeft het in dit verband over "tradities in transitie". Zo worden wij op onze beurt uitgenodigd om "parochies in transitie" te worden, willen we de boot naar de toekomst niet missen.

Liturgisch Paasrooster

Op Palmzondag (2 april) begint de Goede Week, een week met allerlei bijzondere vieringen, eindigend met het Paastriduüm, de drie heiligste dagen van het jaar die het Paasfeest inluiden. Dat de zusters van priorij Thabor te St. Odiliënberg dan een eigen programma volgen (de vieringen die van een sterretje zijn voorzien worden - tenzij anders aangegeven - in de basiliek gehouden), heeft alles te maken met hun spiritualiteit als zusters van het H. Graf, een spiritualiteit die wordt gedragen door de heilsmysterieën die zich in Jezus' heilig Graf samenvoegen en die met één woord het 'Paasmysterie' worden genoemd: het mysterie van Jezus' lijden, sterven en verrijzenis. Vanuit haar oorsprong worden binnen de Orde van het H. Graf naast de viering van de kerkelijke liturgie ook de nodige accenten gelegd op het beleven en vieren van Jezus' verrijzenis, niet alleen met Pasen, maar ook in het verdere verloop van het liturgisch jaar. Tot op de dag van vandaag worden in de priorij oude, eerbiedwaardige aan de Orde eigen gewoonten en gebruiken in ere gehouden (www.priorijthabor.nl). Bij deze het rooster van de 'Paasvieringen' binnen ons parochiecluster:

woensdag 5 april

19.00 uur: Chrismamis in de Roermondse kathedraal

Witte Donderdag (6 april)

19.00 uur Herkenbosch (avondmis van Witte Donderdag)

19.30 uur: St. Odiliënberg (avondmis Witte Donderdag)*

Goede Vrijdag (7 april) – verplichte vasten- en onthoudingsdag

12.00 uur: kruiswagoefening (St. Odiliënberg)*

15.00 uur: kruiswagoefening (alle parochies)

15.00 uur: St. Odiliënberg (liturgische Goede Vrijdagviering)* (in de priorij)

19.00 uur Melick (liturgische Goede Vrijdagviering)

Stille Zaterdag (8 april)

17.30 uur: Vlodrop (Paaswake)

18.00 uur: Posterholt (kinderviering)

19.00 uur: Posterholt (Paaswake)

21.00 uur: St. Odiliënberg (Paaswake)*

Paaszondag (9 april)

09.30 uur: St. Odiliënberg en Vlodrop

11.00 uur: Montfort

11.15 uur: Melick

Paasmaandag (10 april)

09.30 uur: St. Odiliënberg en Herkenbosch

11.00 uur: Montfort en Posterholt

'Muziek voor de Vespers' in de Basiliek te Sint Odiliënberg

Zondag 2 april wordt het nieuwe seizoen met 'Muziek voor de Vespers' geopend: iedere eerste zondag van de maand van 16.00-16.45 uur muziek die verstillend en inspiratie wil brengen. Komende zondag staat o.a. een 'Prière' op het programma, een gebed zonder woorden, voor cello & orgel van de Franse componist Camille Saint-Saëns, bekend van zijn 'Le Carnaval des Animeaux'. Ook een lied om vrede uit Händel's 'Messiah'. In ieder geval muziek die *innerlijke ruimte* vergroot en bezinnend het heden overweegt en de toekomst tegemoet luistert. Gratis entree. Van april tot en met oktober zijn er telkens op de eerste zondag van de maand uitvoeringen in de basiliek te Sint Odiliënberg. U bent van harte welkom. Contactpersoon: Gerard Sars, tel. 0475-537765.

Adellijke grootgrondbezitters in de 19e en 20e eeuw (X) – Raitz von Frentz

Da familie Raitz von Frentz is nauw verbonden met het voormalige riddermatige goed De Triest in Vlodrop. Vroeger betrof het een omgracht huis dat aan de over van de Roer lag. Omdat de locatie steeds weer door hoogwater werd bedreigd werd omstreeks 1875 iets zuid-oostelijker een nieuwe hoeve gebouwd: een besloten hoeve uit baksteen onder zadeldaken opgetrokken. Wat er van het oude complex, bestaande uit restanten van twee 'torens', enkele dikke muren en een brug, overbleef werd gesloopt ('Kastelen in Limburg' [2005] bl.241). Het was in 1805 dat de Triest via vererving eigendom werd van Emmerich Joseph Raitz von Frentz von und zu Schlenderhahn (1764-1841). Die was namelijk sinds 1798 weduwnaar van de enige dochter van de toenmalige eigenaar: Adolf von Olmissen gen. Mulstroe. De familie Raitz von Frentz behoort tot de voornaamste adellijke geslachten van het Rijnland. Bij de opneming van het kadaster in onze streken (1844) staat De Triest op naam van Emmerichs zoon Edmund Raitz von Frentz (1790-1842); hij was toen trouwens net overleden. Zijn weduwe Cunigonde Beissel von Gymnich (1794-1861), met wie hij sinds 1823 gehuwd was, was inmiddels in zijn rechten getreden. Zij bewoonden het waterslot Kellenberg, gelegen aan de Roer nabij Jülich. Via hen kwam de Triest in eigendom van hun zoon Reinhard Raitz von Frentz (1827-1864), sinds 1862 gehuwd met Antonia von Geyr zu Schweppenburg (1827-1915). Na de vroegtijdige dood van haar man (hij overleed amper twee jaar na zijn huwelijk op 37-jarige leeftijd in het voorjaar van 1864) zou zij (ook mede namens hun twee nog minderjarige kinderen) in zijn rechten treden. Nadat de oudste dochter Theresia in de zomer van 1886 overleed (zij was pas 22 jaar oud), ging slot

Kellenberg in 1888 over in het bezit van dochter Cunigonda (1694-1929) die dat jaar trouwde met Clemens Wenceslaus von und zu Hoensbroech (1858-1914). Het hoofdgebouw van slot Kellenberg brandde op 1 april 1992 nagenoeg volledig af, waarna het in 2009 door de familie Von und zu Hoenbroech werd verkocht. In 1865 werd de Triest verpacht aan Andries Maessen. Het pachtcontract dat de douairière Raitz von Frentz, Antonia von Geyer zu Schweppenburg (1827-1915) met hem sloot is bewaard gebleven ('Kroniek voor Beesel, Belfeld en Swalmen'). Zoals gezegd werd de Triest in 1878 wat verderop herbouwd. De oude Triest werd in 1876 afgebroken, getuige een advertentie van openbare verkoop op 12 december van dat jaar van sloopmateriaal op verzoek van 'de hooggeboren vrouwe Radts van Frens': *"het geheel maeterieel of bouwstoffen van de gebouwen de oude Triest, bestaande in pannen, Naamsche steenen, tighelsteenen, allerhande eiken timmerhout, venster- en glasramen, balken, kepers, tremen, dienstig voor trimmer- en brandhout"*. Na haar dood in 1915 zetten haar erfgenamen (Von und zu Hoenbroech) het landgoed in de zomer van 1918 in de openbare verkoop: *"De Triest in de gemeente Vlodrop, groot ca. 48 ha. op ongeveer 10 minuten afstand van het dorp Vlodrop en van de tramhalte Roermond-Vlodrop. Het goed, door een grooten kiezelweg (chaussee) doorsneden, bestaat uit voor eenige jaren geheel nieuw gebouwde, in uitstekenden toestand verkeerende pachterswoning, paarden-, koe-, varkens- en schaapsstallen, schuur, bergplaatsen, zeer goede bouw- en weilanden, boomgaard, boschen en weilig wassende boomen, geschikt voor mijnexploitatie"*. De veiling geschiedde op 28 juni 1918 in café Bremmers te Vlodrop, ten overstaan van de Roermondse notaris Linssen. Of het op dat moment was, of iets later (1922), het was in ieder geval jonkheer Edmond van Aefferden (1862-1927), lid van de Limburgse Provinciale Staten, oprichter en president-commissaris Limburgsche Trammaatschappij en sinds 1894 met de Rotterdamse Marie-Jeanne Blankenheym (1868-1945), die de hoeve in eigendom verwierf. Het betrof een jongere broer van de Roermondse jonkheer Charles van Aefferden (1854-1922) die in 1890 het landgoed Schöndeln van de gezusters Marie (1860-1945) en Luise gravin von Rottenham (1875-1966) had gekocht en paar jaar later (1893) elders op het landgoed een nieuw kasteel had laten bouwen dat tegenwoordig dienst doet als klooster van de Camillianen annex zorgcentrum 'Hof van Schöndeln' (zie Roerkerknieuws 134). De Van Aefferdens behoren tot een geslacht dat oorspronkelijk uit het Duitse Geldern kwam en waarvan leden sinds 1816 tot de Nederlandse en de Belgische adel behoren en dat vooral bestuurders leverde; de Nederlandse tak is in 2006 uitgestorven. Na Edmonds dood in 1927 kwam de Triest in het bezit van zijn dochter jonkvrouwe Nathalie van Aefferden (1901-1956), sinds 1920 gehuwd met Mr. Paul Geradts (1892-1974) griffier van de Roermondse rechtbank (Jaarboek HVR 5 [1973] blz.102). Hoeve de Triest kwam niet onbeschadigd uit de oorlog. In februari 1945 werd de boerderij bij een bombardement verwoest en vond pachter Joosten de dood. Zijn kinderen Toos en Maan schreven over die gebeurtenissen in de periode september 1944 tot maart 1945 beiden een dagboek, welke later aan het NIOD (Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie) werden afgestaan (fonds 244, Europese dagboeken en egodocumenten, invent.nrs. 801 en 802). In 1993 werden beide gebundeld in een boek: *"oorlog op en rond de Triest in Vlodrop"*. De eerste-steen-legging voor de herbouw van de Triest door jkvr. Van Aefferden vond plaats op 16 september 1948. *"Op de kop van de zuidgevel bevindt zich het woongedeelte, met in de boven-dorpel van de voordeur een wapen. Links naast de voordeur een gevelsteen. De rest van het complex bestaat uit bedrijfsgebouwen. De voorzijde wordt gevormd door een muur met poort"* ('Kastelen in Limburg' [2005] bl.241). Tegenwoordig is hoeve De Triest eigendom van de oorspronkelijk uit Duitsland afkomstige familie Feiter ('Landbouwexploitatiebedrijven Feiter VOF').

Personalia

Op vrijdag 31 maart j.l. namen we vanuit de St. Matthiaskerk van Posterholt afscheid van **Hendrikus Jacobus Christiaan Antonius (Sjaak) Smeets (1934-2023)**. Als oudste zoon van de in totaal zes kinderen van Pierre van Set en Trui van Lotsjeskeup geboren en getogen in Posterholt, op de ouderlijke boerderij aan de Hoofdstraat, leerde hij op de kermis in Montfort Truus Wolters (1937-2020) uit Melick kennen, met wie hij begin 1961 trouwde. Samen namen ze Sjaaks' ouderlijke boerderij over, de boerderij waar ook hun drie dochters Barbara, Petra en Marga opgroeiden. Later begonnen ze een groentewinkel die ze in het voorjaar van 1999 van de hand deden. Toen de drie dochters binnen een jaar tijd uitvlogen, viel dat in het begin wel tegen, maar spoedig daarna kwamen de kleinkinderen die door opa en oma graag verwend werden. Sjaak was een echt verenigingsman en speelde niet alleen bij de harmonie 'Wilhelmina', maar ook bij de 'Vlaotländer' zijn partijtje mee. In 2011 waren Sjaak en Truus niet alleen vijftig jaar getrouwd, maar werd Sjaak ook geconfronteerd met een ernstige ziekte, waardoor hij niet meer voor zijn dementerende vrouw Truus kon zorgen en zij op Camillus moest worden opgenomen. Gelukkig herstelde Sjaak weer zodanig dat hij de draad van het leven weer kon oppakken, met name zijn taak als koster van de St. Matthiaskerk. Daarvoor mocht hij in 2013 een pauselijke onderscheiding ontvangen. Daarnaast was hij ook actief als zanger: zowel bij het PGK als bij de gregoriaanse schola van St. Odiliënberg. Last but not least bezocht hij dagelijks zijn vrouw en maakte hij zich op Camillus ook nog als vrijwilliger verdienstelijk. Toen Sjaak zelf met zijn gezondheid begon te sukkelen moest hij noodgedwongen stoppen als koster en vond ook hij een plekje op Camillus, waar Truus eind 2020 kwam te overlijden. Daar kwam er op maandagmorgen 20 maart toch nog onverwacht snel een einde aan zijn verdienstelijke leven. Na de uitvaartmis legden we hem bij zijn vrouw op het parochiekerkhof te rusten (zie Roerkerknieuws 36).

Wit U ons financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. kerkbestuur St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 – p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 – g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch (Anja Wagemans), tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick (Marie-Anne Geraedts), tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg (Marlou Roeleveld), tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt (Lilian Peters), tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop (Marjon van der Beek), tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl